

Ettevõtluse lihtsustamine ühisel turul

44. **Piiriülest asjaajamist ettevõtetele tuleb lihtsustada** digitehnoloogia võimaluste nagu digikukkur ja ühtne digivärv abil. Eesti huvi on, et kavandatav ettevõtte äritasku on volituste kaudu seotud füüsilise isiku identiteediga .

45. Selleks, et **ettevõtjad ei peaks riigile või ELile samu andmeid mitu korda esitama**, tuleb andmeid ristkasutada. Andmete ristkasutamiseks tuleb ELi õigusaktides seada õiguslikud alused. Uute põhjendatud aruandlusnõuete kehtestamisel ELi õiguses tuleb tagada **andmete standardiseerimine, kvaliteet ning jagamine andmekogude vahel**.

46. Toetame **kestlikkusaruandluse ja ettevõtete hoolsuskohustuse nõuete** muutmist kõigile ettevõtjatele vabatahtlikuks.

47. Ettevõtjate haldus- ja aruandluskoormuse vähendamiseks seame eesmärgiks jõuda **Läänemere piirkonnas ja Põhjamaades piiriüleste majandustehingute info vahetamiseni** (e-arded, e-veoselehed, e-kviitungid) standardiseeritud kujul. See loob aluse andmete kasutamise laiendamiseks ELi tasandile.

48. **Toetame tootega kaasasolevate andmete digitaliseerimist (digitaalne tootepass)**. See aitab vähendada tootega kaasasolevat paberimahtu ning võimaldab tõhusamalt tagada toodete infonõuete täitmist. Siiski peame oluliseks füüsilisel kujul säilitada tarbijale hädavajalik info nagu hoiatused, jälgitavusnõuded ning ohutus- ja kasutusjuhendid.

49. **Digitaalse tootepassi nõuded peavad olema ettevõtjatele selged ja täidetavad. Ettevõtjad peavad** esitama tootepassis vaid selliseid andmeid, mis on ettevõtjale mõistlike pingutustega kättesaadavad.

50. Eesti peab oluliseks, et ELi standardimissüsteemi reformi raames töötatakse välja **selge Euroopa standardimise rahastusmudel**, kus Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide kohustused on tasakaalus ja reformi käigus ei suurendataks vaid liikmesriikide kohustusi süsteemi rahastada. Ressurssidega tagatud standardimistaristu võimaldab kiiremini koostada ja kasutusele võtta vajalikke standardeid Eesti jaoks olulistes valdkondades nagu tehisintellekt, digitaliseerimine ja vesinikutehnoloogiad.

51. Iduettevõtete kasvu soodustamiseks tuleb ELis **parandada kapitali kättesaadavust iduettevõtjatele ja lihtsustada ELi toetuse taotlemist**. ELi iduettevõtete strateegias tuleb **võtta aluseks iduettevõtte elukaar** ning pakkuda tuge ettevõtte arengufaasi vajadustest lähtuvalt. ELi fondidest peab iduettevõttel olema võimalik toetust saada nii ettevõtluse algfaasis kui ka kasvufaasis toodete või teenuste turule toomiseks (sh tegevusloa taotlemiseks ja toote või teenuse sertifitseerimiseks).

52. **Muuta tuleb raskustes ettevõtja definitsiooni**, et idufirmasid, kellel on lühiajalisi finantsprobleeme või nad ei ole veel jõudnud kasumisse, ei käsitataks raskustes ettevõtjana. Raskustes ettevõtjatele on üldjuhul riigiabi andmine keelatud. Kehtiv raskustes ettevõtja definitsioon takistab praegu iduettevõtetel riigiabi saamist, kuigi neil on suured arenguvõimalused ja potentsiaal turul edu saavutada.

53. Eesti peab väga oluliseks, et **äritegevust puudutav õigusraamistik** Euroopa Liidu siseturul oleks äriühingute jaoks lihtsam. ELis äriühingutele uue 28. režiimi loomisel peab see võimaldama neil kiiresti laieneda ja kasvada. Äriühingutele tuleb tagada **vajaliku asjaajamise digitaalsus**.

54. Toetame Euroopa Liidus kutse- ja kõrghariduskvalifikatsioonide **automaatse vastastikuse tunnustamise rakendamist** tööjõu ja õppega seotud liikuvuse edendamiseks. ELis juba automaatselt tunnustatud **kutsete (nt arhitekt, arst) tõendamist tuleb lihtsustada** ning lisada **täiendavad tervishoiuvaldkonna kutsed** (nt füsioterapeut), **ehitus- ja energeetikainsenerid automaatselt tunnustatud kutsete loetellu**.

55. Euroopa Liidu ühtsel turul tuleb vähendada **asukohapõhiseid piiranguid audiovisuaalteenustele** (nt filmide voogedastus, spordiülekanDED) ja muudele autoriõigustega kaitstud sisuteenustele (nt e-raamatud, muusika voogedastus), et võimaldada ühtsel turul laialdast juurdepääsu autoriõigustega kaetud sisule, tagades seejuures autorite õigused.

56. **Kiipide tootmisvõimekuse kasvatamisel** ELis peab toetama kogu väärtusahelat (standardid, toore, toetused, riigiabi) ja tagama võrdsed võimalused väikeriikidele ja väikestele või keskmise suurusega tööstusettevõtjatele. Peame oluliseks **ELi liikmesriikide võrdset kohtlemist kiipide impordil**.

57. **Uute kemikaalide turule toomist tuleb lihtsustada ja kiirendada**, et kindlustada kemikaalitööstuse konkurentsivõime, järgides samas rahvatervise, sh töötajate kaitse eesmärgi. Kemikaalide keskkonna- ja terviseriskide maandamiseks kehtestatavate piirangute rakendamiseks peavad kasutusel olema madalama riskiga alternatiivid või tuleb tagada madalamate riskidega alternatiivide kiire väljatöötamine ja registreerimine.

58. Uute innovaatiliste tehnoloogiate ja ärimudelite arendamiseks vajab **Euroopa ühishuviprojektide** (*Projects of Common Interest, PCI* ning *Important Projects of Common European Interest, IPCEI*) kontseptsioon ülevaatamist, et tagada väikeriikide ning väike- ja keskmise suurusega ettevõtete suurem osalus. Ühe võimalusena näeme ühtekuuluvusriikidel kaasfinantseeringu osa vähendamist ELi eelarve toetusel.

59. Toetame **biomajanduse ühishuviprojekti** kiiret asutamist Eesti osalusel. See aitab kindlustada ELi positsiooni ja konkurentsivõimet rahvusvahelisel bioressursi põhiste materjalide, toodete ja kemikaalide turul ning vähendada sõltuvust (imporditavast) fossiilsest toormest.

60. Innovaatiliste tehnoloogiate arendamisel tuleb ettevõtjatele ELi toetusfondidest **pakkuda rahastust terve tegevustsükli vältel arendusest turule minekuni**.

61. ELi **sõltuvust kriitiliste toormete monopoolsetest tarnijatest tuleb vähendada**. See vajab ELi sees liikmesriikide vahel head koostööd ning **suuremaid ELi rahastusvõimalusi** strateegilise tähtsusega kriitiliste toormete projektide elluviimiseks.

62. **Riigiabi peab olema piiratud ja sihipärane**. Toetame **riigiabi andmise lihtsustamist taastuenergia ja pikaajaliste energiasalvestussüsteemide arendamiseks ning võimsusmehhanismide rakendamiseks**.

63. **Riigiabi menetlused peavad olema palju lühemad**, et kiirendada nii uute tehnoloogiate turule jõudmist kui ka oluliste olemasolevate tehnoloogiate piisava tootmisvõimsuse tagamist.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 19.06.2025